

SZABADSÁG

II. évfolyam

Murska-Sobota, 1924. - Vasárnap - július 6.

27. szám.

Egyes szám ára egy dinár. Az előfizetési díj egy félévre 20 dinár, külföldre 30 dinár. Amerikába egy évre 100 dinár. — Hirdetési díjak: négyzet centiméterenként 0.75 dinár és a hirdetési adó. Szövegközt és nyitlérben soronként 2.50 din.

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
HARTNER NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Murska-Sobota Aleksandrova cesta 63. szám. — Kéziratot nem adjunk vissza. — Telefon szám: 17. — Postatakarékpénztár számla szám: 13358. Megjelenik minden vasárnap.

50 millió dinár.

A kis selyemgubó a gyűjtők és termelők fiókjából a politika színpadára lépett, a jelentéktelen de értékes selyemhernyó beszélt magáról, izgalomban tartja a politikát és pártokat, ez a kis selyemhernyó visszaélésével vádolt egy jugoszláv volt minisztert.

Megint milliókról, nehéz milliókról van szó, azokról a milliókról, amelyekből Prekmurjára sehogy sem akar kerülni sem a már régóta épülő és soha ki nem épülő vasutunkra, sem utainkra és általános közlekedési eszközeinkre, sem iskoláinkra, sem a földmivesgazdák biztosítására, sem a jégverés által károsult vidékeink kártalanítására, sem a mi vidékünknek szociális és egészségügyi tekintetből való fellendítésére. 50 millióról van szó, amellyel Jankovics Velizár volt miniszter megkúrosította az államot.

A belgrádi Novosti közlése szerint a kereskedelmi miniszterium Jankovics Velizár minisztersége alatt 140.000 kilogramm száraz selyemgubót adott el nyilvános árverés útján az állami selyemgyárakból egy olasz kereskedő cégnek. Az igazgató tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy az árlejtést nem lehet jóváhagyni, mivel hivatalos jelentések szerint Olaszországban ugyanekkor 85 lira volt a gubó ára. Jankovics miniszter azonban visszautasította az igazgatótanács tiltakozását és az igazgatótanács két tagjának — köztük egy olasz állampolgárnak — jóváhagyó határozatát fogadta el. Így a miniszter 25 dinárért adta el a gubók kilóját 85 lira helyett, amivel 50 millió dinár kárt okozott az állam kincstárnak.

Eddig szól a lap jelentése. Sok radikálpárti képviselő emiatt követeli, hogy Jankovics Velizár zárják ki a radikálpártból és állítsák bíróság elé.

Mi ez ügyről csak általánosságban mondunk ítéletet. Midőn egyrésztől leszeggezzük a tényt, hogy egy volt miniszteri bíróság elé állítani — ha ki is derült bűnös volta — nálunk igen bizonytalan dolog, ugyanakkor másrésztől újból hangsúlyozzuk,

hogy általános viszonyaink sokkal jobbakká lehetnének, gazdaságilag politikailag és társadalmilag sokkal jobban állnánk, ha egyes tényezők megbecsülnék az államvagyonot, de megbecsülnék úgy, mint azt becsüli és féltve tiszteletben tartja a termelő, a földmives. Minden tekintetben jobban állnánk, a mi égető gazdasági sebeink már régen orvoslást nyertek volna, ha az államvagyonával ésszerűen bánnak, ha tiszteletben tartanák a mi munkánkat és fáradságunkat, ha a mi verejtékünket avval az értékkel értékelik, amennyit az tényre megér! Nálunk az eke és a kasza a helyét megállja! Nálunk a földmivesek becsületesen elvégzik munkájukat, nem sajnálnak sem munkát sem fáradságot, csak hogy az ország gazdag legyen, csak hogy az ország jólét-

ben legyen, mert ha az állam jól áll, akkor a földmivesnek is jól megy. Nálunk minden és mindenki megfeszíti erejét, hogy előteremtse azt, hogy produkálja azt, amivel úgy az államnak mint pedig önönmagának a legnagyobb hasznát hajtja, de mit ér minden erőfeszítés és buzgalom, ha a felsőbb helyeken a mi munkánk gyümölcsét csak oly könnyedén elfecsérik! Mit ér a mi szorgalmunk, a mi reggeltől estéig tartó munkánk, ha a mi sáfárjaink velünk rosszul gazdálkodnak, ha eltékozzák a mi fáradságunkat, ha a mi páratlan szorgalmunkból tisztességtelen uton gunyt üznek?

Az 50 millió dinár csak újabb bizonyítéka annak, hogy nem rossz a miniszter, hanem rossz és korhadt az egész rendszer!

Averescu és Mussolini szövetkeztek a kisanánt felborítására.

A Lupta című lap szenzációs cikkben számol be állítólag egy idegen diplomata indiszkréciója nyomán arról, hogy Averescu tábornok római útja alkalmával szerződést kötött Mussolinival, melynek értelmében az olasz miniszterelnök kötelezte magát arra, hogy Averescu miniszterelnöksége esetén kieszközli a szovjetnél a besszarábiai kérdés végleges rendezését, rábírja az olasz pénzügyre, hogy nagyobb kölcsönt nyújtson Romániának s ígéretet tesz arra nézve, hogy valóra válják a román királyi hűség és román dinasztia összeházasodása. Erre kötelezte magát Mussolini s ez-

zel szemben Averescu, mint miniszterelnök arra nézve vállalt kötelezettséget, hogy Románia külpolitikáját az olasz külpolitikai tervek szerint irányítja, hozzájárul a kisanánt megszüntetéséhez és segít megvalósítani Közép Európában az olasz hegemoniát. Averescu állítólag az erdélyiek és a parasztpárt fúziója után audiencián jelent meg a király előtt s ismertette a román királlyal a Mussolinival kötött megegyezés alapján kifejtendő politikáját s a király állítólag elfogadta Averescu ajánlatát és megígérte, hogy októberben őt bizzák meg az új kormány megalakításával.

A Ruhr-területről kiutasított németek hazatérhetnek.

Amnesia a passzív ellenállás miatt elítéltek részére.

DÜSSELDORFI jelentés. Franciaország kevés kivétellel megengedte, hogy a Ruhr-területről és a düsseldorfi hídfő területéről kiutasított német lakosok visszatérhessenek a francia zónába.

A franciák azok büntetéseinek elengedésére is megtették az intézkedéseket, akiket passzív ellentállás

miatt ítélték el. Ezt hamarosan végleges megkegyelmezések fogják követni.

A közönséges bűncselekmények miatt elítéltekre vonatkozó aktákat eselleges megkegyelmezés céljából újabb felülvizsgálatnak fogják alávetni.

ROVÁS.

A prekmurjei községbírák csak lopnak mint valahol India—Koromandiban, vagy más ázsiai vad gyarmaton, fejeleikül gazdálkodnak, és a községi képviselőtestületek a községi vagyont minden számadás nélkül csak elpazarolják — írja a „Slovenec” című klerikális ljubljani újság!

Na tessék! Mindig mondjuk és mindig kiadáljuk, hogy a szlovén újságok már hagyjanak egyszer minket békességben és ne izgassanak mindig ellenünk, mert jóakarattal — még akármennyire is rászolgáltunk — sohasem irtak rólunk! Az meg egyszerűen rosszakaratu hazugság, hogy nálunk a községbírák minden fejeleikül gazdálkodnának a községi vagyonnal! Ha egyes községekben vannak is talán némi rendtelenségek, de ezért nem szabad az egész Prekmurjének nekironítani és az összes bírakat ugyanazon egy körös betyárkalap alá vonni! Miért pendíti egy huron a tisztességes embereket a tisztességtelenségek? Vagy nem tud különbséget tenni?

Csodálatos csak az, hogy a „Slovenec” egy szót sem ír arról, milyen gazdálkodás volt Ljubljában a klerikális és kommunista képviselőtestületeknél, hogy a kormány kénytelen volt az egész képviselőtestületet feloszlatni!

Mindenki a saját háza előtt söpörjön!

Murska-Sobotában péterpál napján politikai tanfolyamot rendezett az egyik prekmurjei politikai párt. Hát politikai tanfolyamot rendezni az nem rossz dolog, de Péter és Pál napján rendezni ily tanfolyamot, az már igazán rossz és izléstelen dolog! Péterpálkor, midőn a nap melege érleli a buzakalászokat, midőn a földannya megtermi a legzsebbet és a legdrágábbat a világon, midőn a földmivesek munkája, szorgalma és izzadása adja és drágajárással hajlik, ekkor hozzánk jönni és minket politikai gazdalaknak, lelkiunket politikai igékkel megmérgezni, ez igazán nem szép dolog!

A mi politikai tanfolyamunk a perzsoló rónákon van és a mi politikai bűszkeségünk és műveltségünk a lehajló sárga buzakalász! És mi ezt a tanfolyamot becsületlenül elvéggeztük!

Az új amerikai bevándorlási törvény.

Ez év július elsején lépett életbe az Egyesült Államokban az új bevándorlási törvény, amelynek rendelkezései bizonyára érdekelnek bennünket mindazon európaiakra, akik kivándorlási szándékkal foglalkoznak.

Az új törvény az Amerikába bebecsáthatókat négy csoportra osztja. Az első csoportba tartoznak azok, akiket a törvény nem tekint bevándorlóknak a második csoportba, akik nem a kvóták hatálya alá eső bevándorlók, a harmadik csoportban az elsőbbségi igényre jogosult bevándorlók és a negyedik csoportba a tulajdonképeni bevándorlók.

Nem bevándorlók, vagyis akik feltétlenül bebecsáthatók és semmi vonatkozásban sincsenek a kvótával: idegen államok kormányainak hivatalos kiküldetésben járó tagjai, ezek családja, gondozói, cselédei és alkalmazottjai.

Olyan idegenek, akik megszkizás nélkül átutaznak az Egyesült Államokban. Oly idegenek, akik látogatónak jönnek, mint turisták, üzletemberek, kényszerűen beengedett idegenek, akik ebben az országban az egyik helyről a másikba költözve, idegen szomszédos területeket is érintenek. (Például erre a Newyorkból Kanadán keresztül Detroitba utazó Amerikában megtelepedett bevándorló.) Azok az idegenek, akik a jelenleg érvényes kereskedelmi és tengerészeti szerződések értelmében jogosak bebecsáthatásra üzleti ügyek lebonyolítása végett.

Kvótán kívül eső bevándorlók (8-ik életévét be nem töltött gyermeke vagy felesége olyan amerikai polgárnak, aki a bevándorlási engedély kérelmezése idején az Egyesült Államokban lakik. Az Egyesült Államokban megtelepedett, de polgárjogot nem szerzett olyan bevándorló, aki Európában ideiglenesen tett látogatásjáról Amerikába visszatér. Olyan bevándorló, aki

a bebecsáthatást kérő folyamodása benyújtását megelőző két évig papi, egyetemi vagy akadémiai tanári hivatást gyakorolt, ennek felesége, 18 éven aluli gyermekei, ha vele együtt jönnek vagy később követik.

Előnyben részesülő kvótás bevándorlók, akik az évi kvóta terhére a többieket megelőzve bebecsáthatók, a következők: A 21 éven felüli amerikai polgárnak apja, anyja, férje, felesége és 21 éven aluli nőiellen gyermeke. Gyakorlati földműveléshez érő bevándorló, ennek felesége és eltartásában élő 16 éven aluli gyermekei, akár vele jönnek, akár később követik, kivéve, ha az illető nemzetiség évi kvótája 300-on alul van.

Egyszerű bevándorlók, akik az új törvény által megszabott évi kvótába esnek a következők: Az Egyesült Államokba törekvő minden olyan idegen, aki fenti csoportok egyikébe se tartozik s amerikai polgárrá válása ellen kifogás nem eshetik.

Egyes országokként a kvótába eső bevándorlók számát a törvény az alábbiak szerint állapítja meg: Albánia 100, Örményország 100, Ausztria 990, Belgium 509, Bulgária 100, Csehszlovákia 1873, Észtország 102, Finnország 145, Franciaország 3878, Németország 45.129, Agolország és déli Irország 41.672, Görögország 100, Magyarország 488, Izland 100, Olaszország 4599, Lettország 117, Litvánia 302, Luxemburg 100, Németalföld 1637, Norvégia 6453, Lengyelország 8872, Portugália 474, Románia 631, Oroszország 1792, Spanyolország, kan. szig. 124, Svédország 9561, Svájc 2081,

Jugoszlávia 735, Liechtenstein 100, Adorra 100, San Marino 100, Monaco 100, Palesztina 100, Szíria 100, Törökország 100, Hejaz 100, Perzsia 100, Egiptom 100, Libéria 100, Abesszinia 100, Marokkó 100, Délamerika uniója 100, Ausztrália 100, Újzeeland és kör. szig. 100. Összesen 158 175.

Az engedély szerzése. Minden bevándorló köteles az országában legközelebb lévő amerikai konzultól engedélyt, azaz vizumot szerezni, amely bizonyítja, hogy a kvótába beleesik. A vizum négy hónapig érvényes. Ha a hajórászállás napján a vizum még nem járt le, az utazás közben bekövetkezett lejárát nem lehet bebecsáthatási akadály. Az amerikai vizum ellenére bevándorló beengedése mindaddig kérdéses, amíg az amerikai megérkezési kikötőben megejtett vizsgálat a végleges jóváhagyást nem adja meg.

A vizum kérése. Az Amerikába igyekezőnek odahaza az amerikai konzulátusnak kérvényt kell beadni, azt fel kell szerelni a szükséges fényképekkel és iratokkal. A vizum, mint azelőtt, most is 10 dollárba kerül. A bevándorolni készülő amerikai polgárjoggal bíró Amerikában lakó rokonai a beengedést az amerikai Commissioner General of United States és Secretary of State hivatalától kötelesek kérvényezni. Ilyen bevándorlók a fentiek szerint a kvótába nem tartoznak vagy a kvótán belül előnyben részesülők csoportjába tartoznak.

A kvótába eső bevándorlók számát 158.175-ben állapítja meg az új törvény. Ez a kvóta 1924 július elsejétől 1927 július elsejéig érvényes.

HIREK.

Heti naptár

JULIUS	R. kath.	Protest.
6 Vasár.	Izaiás	Izaiás
7 Hétfő	Ciril és M.	Ciril és M.
8 Kedd	Erzsébet	Teréz
9 Szerda	Veronika	Lukrecia
10 Csütört.	Amália	Amália
11 Péntek	Pius p.	Lili
12 Szomb.	Gualb. Ján.	Izabella

Vásárok: 10. Pucinci.

Szamarakra

nekünk nincs szükségünk nyájas olvasóm, s ezért a pénzügyminiszter megengedte, hogy a szamarakat vámmentesen lehet kizsírítani Jugoszláviából. Igaz, nem tudjuk megérteni, hogy miért alacsonyították le annyira a szamarat, e nemes állatot, hogy mi a marhák és sertések után, nagy vámtól kell fizetnünk, szamarat ingyen átengedik erősen őrzött határon. Más ol nem lehet ennek, minthogy feleslegünk van a szamarakban (értsenek kérem felre, az olyan négylábuakról van szó) s ezért vámmentesen adhatunk más országoknak is belőlük, mert bizony ily nemes állat nem terem meg mindenhol. Kereskedelmi mérlegünk megjobbítására nincs mód, mint a fokozott számár

Német fajvédők támadása egy zsidó imaház ellen.

A berlini Linienstrassen levő zsidó imaház ellen körülbelül husz fiatal ember, akik nyilván a német fajvédők táborához tartoznak, támadást intéztek. A Vossische Zeitung szerint a fiatal

emberek benyomultak az imaház udvarába és az imaház termébe, ahol számos izraelita áhítatoskott, rombolni akartak. Az imaházban levő zsidók közül többen megverték.

A fényképtelevonálás csodája

Öt perc alatt leadnak telefonon bármely fényképet.

A „fényképtelevonálás” csodája Amerikában ma már tökéletesen megoldott probléma. A Western Electric Company és az American Telephone mérnökei egy évet töltöttek el a szenzációs találmányt már egész Amerikában gyakorlatilag használják. Az új szerkezetet a Bell telefonvonalak bármelyikébe be lehet kapcsolni anélkül, hogy a rendes telefonszolgálatot zavarná.

A fényképtelevonálás a következőképpen történik: A fényképet leadó telefonállomáson egy korongra csavarják fel a kidolgozott fényképet. Erre a képre fény sugarakat vetítenek, amely vakító ragyogással világítja meg a képet. A fény sugarat keresztül hatol a filmen s az alatta elhelyezett fényelektromos batteriára esik. A felvett állomás fényelektromos batteriája a fény sugarat elektromos árammá alakítja át, melyet a telefondróton úgy vezetnek a felvett állomáshoz, mint a rendes telefonszerkezet áramait. A felvett állomáson ezt az áramot megerősítik s ezzel az erősített árammal egy szerkezetet hoznak mozgásba, amely magában sarkait között kitesztelt fémzalagból áll. A zalagra olyan erősségű fény sugarat bocsátanak, mint a küldő állomáson a filmre. A telefondróton érkező áram — amint indul, vagy megszűnik — rezgésbe hozza a fémzalagot. Amint a fémzalag rezeg, hol kinyitja, hol pedig el-

zárja azt a keskeny nyílást, amelyen át a felvett állomás fény sugarát bocsátják át. Ezt a megmozgató fény sugarat a felvett korongnak ugyanarra a pontjára vetítik, ahová a küldő állomás fény sugarát a küldő korongon esett.

Külön szerkezettel biztosítják, hogy a küldő és felvett állomás korongja ugyanabban a pillanatban kezdjen forogni és hogy a két korong mozgása állandóan egyidejű legyen. Erre a célra speciális „ellenőrző áram” szolgál, melyet a fényelektromos batteria áramával együtt ugyanazon a dróton küldenek, de ezt azután az ugynevezett „áramszűrővel” választják el tőle.

A küldő állomáson a film különböző részeinek vastagsága szabja meg, hogy milyen erősséggel esik a fény sugar a fényelektromos telepre. Ez viszont a dróton haladó áram erősségét szabályozza. A felvett állomáson ez az áram rezgeti a fémzalagot, amely a fény sugarat a megújított filmre bocsátja. Amint a korong forogni kezd, a felvett állomás fény sugarát csavarvonalat rajzol a filmre. Ennek a vonalnak vastagságát minden ponton az határozza meg, hogy milyen vastag volt az eredeti film ugyanazon a ponton. Így a fénynek és az áramnak hatásait erik el és az eredeti képet teljes hűséggel lemásolják.

A fényképtelevonálás külsőségei is igen érdekesek. A szoba, ahol a fényképtelevonálás történik, egészen sötét, csak az egyik asztalon álló vörös lámpa világít kislétszerűen. „Halló! jöhet a kép” — hangzik a telefonban. A mély döngéséhez hasonló hang hallatszik. A kezelő a fény sugarakat mik-

roszkóppal a megfelelő pontokra irányítja. Aztán megnyom egy gombot, mellyel értesíti a küldő állomást, hogy kész felvenni a képet. A kis fényképező filmmel borított korong most forogni kezd. A fény pont a korong egyik végétől a másikig halad. Amikor a korong másik végére ér, automatikusan megszűnik. A filmet leveszik a korongról s épp úgy dolgozzák ki, mint a rendes fényképfilmeket.

Az új találmánnyal öt perc alatt a legirisebb világáramok kepeivel láthatjuk el a sajátot. Jelentősége ez és jelenleg semmi más. Az új szerkezet nem alkalmas arra, hogy élő emberi arcot lehessen a távolba vetíteni, de így is óriási a jelentősége. Így hatolnak be lassanként a felfalálók a mondanak világába.

Londont megvédi a légi támadások ellen.

Villamos jelzők és hanghordók jelzik a támadást.

Érdekes hadgyakorlatokat végeztek májusban London fölött a levegőben. Ezeknek a gyakorlatoknak az volt a céljuk, hogy London és az egész brit szigetet biztosítsák a légi támadások ellen. A világháború tapasztalatai meggyőzték az angolokat arra, hogy szigorú elzárkózottságuk már a hadi technika modern eszközei ellen nem védi meg őket. Azért földalattiították a levegő hadgyógyminisztériumát, amelynek az a kizárólagos feladata, hogy sikeres tech-

nikai eszközökkel hadműveleteket eszelje ki a légi támadások elhárítására.

A légi hadikészülődéseket természetesen lehetőleg titokban tartják, de azért kiszivárgott annak a tőkéletes berendezkedésének híre, amely Londont biztosítja a meglepetések ellen mindenféle légi támadást könnyű szer. elháríthat. A légi védelmet az angolok két részre osztották. Az egyik a föld színéről működik, a másik pedig hátrá méterföldnyire a föld színe fölött. A föld védelem leginkább meszezhordó különleges szerkezetű ágyúkból, repülőgépekből és földfedő állomásokból fog állni. A föld védelem több ezer látnyi magasságban hangárokat helyel, amelyekből együléses, acélból készült bombázó gépek fognak ki indulni, hogy a közeledő ellenséget fogadják.

Ugy a föld színén, mint magában elektromos jelzőállomások vannak. Ezeknek az állomásoknak központja egy kicsi szoba, amelyben megfigyelő tiszt ül ki figyelemmel kíséri azt a kérésűletet, amely villamos lámpák kigyulladásával jelzi az ellenfél helyzetét. E két központ villamos gomb megnyomásával értesíti az összes védelem állomásokat a levegőben történetekről.

Ezt a szövényes apparátust kiegészíti a legújabb találmány, amely dróttalan hanghordozó készülékekkel működik. Ez a készülék a közeledő repülőgépek zaját sok mérföldnyi távolságból előre jelzi és villamoskörték segítségével minden pillanatban tudat adja a repülőhelyzetét.

A légi hadgyakorlatok minden várakozást kielégítettek. London tehát nyugodtan alhat — a legközelebbi világháborúig.

port, mert ezáltal megszabadulunk feleslegünkől s a szamarakért pedig nemes valutát kapunk az országból.

De volna egy indítványunk, amelyet legyenek szivesek meghallgatni a magas körök: mivel nálunk Prekmurjában nincsenek szamarak kérem, se ilyenek se olyanok, ellenben vannak szép és kővér állataink, fordítsák meg a dolgot és nálunk vessenek magas vámot a szamarakra, amazokat pedig engedjék vámmentesen kiszállítani, és mindjárt drágább lesz a mi marhánk, és mindjárt több jövedelemhez is jutunk.

Ez nem számár indítvány, s ezért fontolják meg kérem...

— Előfizetők és hirdetések lapunkra feladhatók Erdősy Barnabás papír és játékaru kereskedésében is, M. Sobota, közvellen a r. kath. templom mellett.

— Krizavec junius hó 11 én megtartott prekmurjei ev. egyházmegyei közgyűlésen az evang. Diák-Otthonra 909.75 dinár lett összegyűjtve. A felépítendő ev. Diák-Otthon iránt minden oldalról rendkívül nagy az érdeklődés s remélhető, hogy e terv a legrövidebb időn belül meg is valósul.

— Harang avatás. A domanjšovci ág. hitv. ev. gyülekezet az újonnan beszerzett harangját 1924. évi július hó 20-án vasárnap d. e. ünnepélyes istentisztelettel fogja felavatni. A előkészületek nagyban folynak s e nap domonkosaiak számára elfelejtethetlenné ígérkezik.

— Čermlavci. A maribori alispán a következő képviselő testületi tagokat felfüggesztette: Titán József (gabona kereskedő), Titán János, Kumin Iván és Horváth István. — Helyettük a következők lettek kinevezve: Kumin Franc hsz. 19., Sável Janez hsz. 42., Titán Janez hsz. 33., Ciguth Stefan hsz. 25., Martinec Franc hsz. 37., és Novák Janez hsz. 39. (A hivatalos közlöny 53. számából).

— Ló és marha kiállítás a ljubljana mintavásáron. A ljubljana mintavásár, mely aug. 15–25-ig fog tartani gazdasági osztálya nagymérvű ló és szarvasmarha kiállítást szándékozik rendezni Szlovenia összes tartományaiból. Mivel e mintavásárt külföldiek nagy számban látogatják meg, ez a kiállítás rájuk nézve nagy jelentőségű lesz, mert marháinkat legnagyobbreszt csakis külföldre szállítjuk. Ajánlatos volna, ha e kiállításra Prekmurje is küldene egy vagon legeszebb marhát (bikák, üszök, tehén) és egy vagon lovat, hogy megmutassuk a világnak a mi szép állattalományunkat. A szállítási és élelmezési költséget viselőnek az egyes községek. Pontosabb felvilágosításokkal szolgál a muraszombati és alsó-lendvai kerületi előjáróság.

— Új postabélyegek. A napokban kerültek forgalomba az új postabélyegek, melyeket Londonban készítettek. A 0.20 din. fekete színűek a király ovális képével; 1 din. vörös, 3 din. kék, 5 din. sötét rész, 10 din. ibolya, 30 din. sötétzöld színben a király négyzetes képével. A régi bélyegek mindaddig forgalomban maradnak, míg el nem fogynak.

— Szépség? Fiatalkori üdőség? Megnyerő külső? Mindezt elérheti és a korai megőregedést is elkerüli az okos arc-, test-, haj- és fogápolással! Meglepő eredményt ér el a 25 év óta közkezdveltségnek örvendő Elsa szépségápoló szerekkel. Elsa arc- és bőrvédő kenőccsel (2 tégely csomagolással és portóval együtt 25 dinár), Elsa haj-növesztő kenőccsel (2 tégely csomagolással és portóval együtt 25 dinár),

Elsa lilimontei szépségzsáppan (4 darab csomagolással és portóval együtt 40 dinár és 10% felár), valamint a többi Elsa készítmények, mint Elsa-hajszesz, Elsa-szájviz, Elsa kölni-víz stb. Cim: Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica Donja, Elzatrj 305. sz. (Hrvatka).

— Azon mentulajdonosok akik mën leiket (bikákat, kanokat is) heréltetni akarják, vezessék 1 napon át kikopált állataikat július hó 13-án d. e. hozzám. Ugyanakkor elvezethetik a köldökbajos, sörves és egyéb operálandó állatokat is. Állatorvosi teendőimet nagyon olcsón számítom. Nem kérem a háboru előtti díjak százszorosát, de még azok 60 szorosát sem, hanem csak az 1900 évi díjak 60 szorosát számítom. Eszerint a méherelés 100–150 dinárba kerül. Használja ki mindenki e jó alkalmat. Operáció után az állatok azonnal haza mehetnek. NEMES MIKLÓS állatorvos Murska Sobota.

— Aki egy királyt ütött arcul. Az angolozsági Gasportban most halt el Ralph Wilson, nyugalmazott hajó-lelkész, aki arról volt nevezetes, hogy az angol királyt egyszer arculütötte. György királyt még walesi fiatal herceg korában szolgálattételre a haditengerészethez vezényelték, ahol egy istentisztelet alatt nem méltóságának megfelelően viselkedett. Wilson lelkész erre odalépett a kis walesi herceghez s egy csattanós nyaklevest mért le jövendő királyának. A walesi herceg még király korában se vette zokon ezt a megfenyítést, sőt mindig tisztelettel vette körül a gyorskezü lelkészt.

Ha jól és olcsón akar venni, Akkor az A. Királycéhez be kell menni, Mert e cégnek nincsen párja, Olyan olcsó minden nála.

A. Király, trgovina S klobuki, perilom in kratkim blagom M. Sobota, fő-tér, Berger-féle ház.

— Ljubljana színészek vendég-szerplése. A napokban érkezik ide a ljubljanai állami színház 8 tagja, kik kedden és szerdán a Dittrich-féle moziban előadásokat fognak tartani. Kedden színe kerül: Tat (tolvaj) dráma 3 felvonásban, szerdán pedig Molnár Ferenc vig darabja: Az ördög — vrag. Kezdet mindig este 8 órakor. Jegyek előre válthatók a Legenstein kávéházban. A nagyközönség figyelmét felhívjuk a ljubljana színházszulaton ezen vendég-szerplésre, amely nálunk még nem fordult elő s így nagy szenzációnak ígérkezik.

— A világ legnagyobb szállója. Chikagóban most építik a világ legnagyobb szállóját. 32 emeleten 4 ezer szoba lesz, melyből 800 nőtlen emberek rendelkezésére áll. Ezek részére külön sporttelepet is létesítenek. Az építkezés költsége 1 és fél millió.

— Miklós cár és családjának hmvait Olaszországba vitték. Janin tábornok, aki az oroszországi francia misszió volt főnöki tisztjét töltötte be, kijelentette a Matin munkatársra előt, hogy ő kapott megbízást arra nézve, hogy a cár, cárnő és gyermekeik földi maradványait Franciaországba hozza és Nikolajevics nagyhercegnek adja át. Tudvalevő dolog, hogy a cári család legyilkolása után úgy az uralkodó családnak, valamint a szolgaszemélyeknek holttestét elégették. A hmvakat, továbbá a ruhaneműket és ékszereket bőröndökbe csomagolták. Mindezeket Diderichs tábornok és a cárevics tanítója, Gillard átadták Janin tábornoknak, aki 1920 október 16-án négy bőröndöt elszállított a Rómában lévő volt orosz nagykövetséghez. Janin tábornok megjegyzi, hogy a cár egyik unokaöccsét és egy hercegnőt borzalmas körülmények közli koncoltak fel Jekaterinenburgtól husz kilométerre nyugatra.

Murszka Sobota nagyközség. Szám: 1115/1924. A lakossághoz! A murszka-szobota hodosi vonalon 1924 május 18-án éjjel után ismeretlen tettesek megrongáltak egy vasúti hidat, alkatrészeit a vízbe dobálták és magán a vonalaszkaszon is több kárt okoztak. Az ilyen vállalkozásokból származnak a legnagyobb vasúti szerencsétlenségek. De a cselekmény maga is legsúlyosabb büntetés alá esik. Ha a tettesek azonnal fel nem fedeztetnek vagy a kár megtérítésére képtelenek, úgy a sürgöny és telefon hálózat védelme tárgyában 1898 évi december 3-án kiadott és az egész királyságra érvényes törvény 13. §-a alapján minden kárt annak a községnek kell megfizetni, melynek területén a fenti cselekmény bekövetkezett, a községnek pedig joga van, a tettest kinyomozni, őt a kár megtérítésére kényszeríteni és hatóságoknak és bíróságoknak kiszolgáltatni. Meg vagyok győződve, hogy a nagyközségnek ilyen lakosa nincsen és senki sem akar itt a községnek felesleges költségeket okozni, mert ennek következménye volna a községi pótlódás nagymérvű felemelése és szenvedni kellene mindenkinek. Felkérek azért minden lakost, hogy a saját munkakörletében és hatáskörében hasson oda, hogy nálunk ilyen sajnálatos események ne be következzenek és ha ennek dacára bárki is elkövetne elajta cselekményeket, azt jelentsek fel azonnal. A nagyközség polgármesteri hivataláért a vezető: dr. SÖMEN s. k.

— Meghívó. A murszka sobotai együttes ipartestület harmic éves fennállásának jubileumát ünnepeli 1924. július hó 6-án Murszka Sobotán, az Elefánt (Kemény) féle szálló összes helyiségeiben. Ünneprend: Delelőtt: 8 órakor sz. mise a kat. templomban, 10 órakor istentisztelet az ev. templomban. 11 órakor ünnepi gyűlés az egyesület helyiségeiben, délután: 1 órakor társas ebéd az „Elefánt”-ban, 4 órakor táncmulatság kezdete az „Elefánt” összes termében a következő sorrendel: 1. világpósta, 2. serpentin és konfeti csata, 3. tánc. A zenét Baranya zenekara szolgáltatja. Kezdet délután 4 órakor. Belépődíj: személyjegy 10 Din, családjegy 15 Din. Felülfizetések a zászlóalap javára köszönettel fogadtatnak. A nagyérdemű közönség minél nagyobb számu megjelenését kéri a testületi választmány.

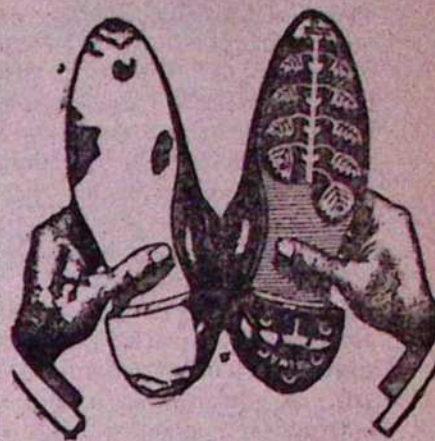
— Könnyen hajlik a megfázásra? Tulságosan érzékeny? Fájdalomcsillapítón, erősítőleg hatnak bedörzsölések és lemosások a valódi Feller-féle Elsa-fluidal. Sokkal erősebb, kiadósabb és jobb mint a sósborsesz. Mint kozmetikum, a fogak, foghús, száj- és felbőrpótlásra 25 éve közkezdveltségnek örvendő. Csomagolással és portóval együtt 3 duplaüveg vagy egy speciális üveg 24 dinár, 36 duplaüveg vagy 12 speciális üveg 214 dinár és 10 százalék felár. Szétküld Feller Jenő gyógyszerész Stubica Donja Elzatrj 305 Hrvatska.

— Sportni klub Mura. Az egyesület alapszabályai jelenleg Mariborban vannak jóváhagyás végett, de reméljük, a hét folyamán még elintéződik úgy, hogy rövidesen sor kerülhet az alakuló közgyűlésre. A játékosok azonban már minden héten háromszor kedden csütörtökön és vasárnap d. u. ambiciózusan treniroznak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. F. Fokovoi. A hatóságok még mindig nem kaptak utasítást az amerikai bevándorlási kérvények beszedésére, illetve elfogadására. Egyébként olvassa el az új amerikai bevándorlási törvényről szóló mai cikkünket, amiből nagyon világos, hogy a 735-össz kivándorlási kvótaszámából Prekmurjára

nem eshet valami sok. — Abraham Aleksij, V. Dolenci. Csekk utján kaplunk 167 din. és 50 parát. Milyen célra küldte ezt nekünk? — Tüzoltóegylet, Brezovci. A küldött cikk helyszüke miatt nem jelenhetett meg a mostani számban. A következő számban jön.

FIGYELJE MEG A KÜLÖMBSÉGET börtalp és PALMA-KAUCSUKTALP ÉS SAROK KÖZÖTT.

Előnyei a börtalppal szemben: elpusztíthatatlan, a cipő tartósságát is növeli, olcsóbb a bőrnél és ruganyos, kellemes járás osik rajta.

De csakis Palma-talpat és sarkot fogadjon el!

Cséplőgép tulajdonosok!

a legjobb amerikai
cilinderolaj kapható

CZIPOTH VIKTOR kereskedőnél
Murska Sobota.

!! A vidék legolcsóbb
beszerzési forrása !!

DEBELÁK MÁTYÁS

fűszerárú kereskedése
MURSKA SOBOTA.

Állandó nagy raktár mindenféle fűszer és csemege áruban. A legfinomabb tea-, kávé- és gyarmati áruk! Elsőrangú gőzmalmlílszi és korpa raktár! Finom házi disznózsír stb. stb. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

ÉRTESÍTÉS.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy gépekkel felszerelt asztalos műhelyembe egy szakképzett segédet szerződtettem, s ezáltal mindenféle az asztalos szakmába vágó munkát a legtokeletesebben és a leggyorsabban készíthetek el.

Özv. CSISZAR LAJOSNÉ
MURSKA SOBOTA.

KÖZGAZDASÁG.

A dohánynak engedély nélküli ültetéséről.

Az utóbbi években igen sokan voltak megbüntetve azért, mert dohányt ültettek a pénzügyi hatóságok engedélye nélkül. Ezen büntetések meglehetősen enyhék voltak, azért sokan még manapság sem akarják a dohány palántákat megsemmisíteni. Ezeket a gazdákat figyelmeztetjük most, hogy az idén e kihágás miatt sokkal szigorúbb büntetés alá esnek mint az elmúlt években, amennyiben nemcsak pénzbüntetésről, hanem elzárásról is van szó. A dohánynak a monopoli igazgatóság engedélye nélkül való ültetését a mostan érvényben levő szerb egyedúrusítási törvény egyedúrusítási csempészésnek minősíti, s pénzbüntetésen kívül az új 1924—25. évre szóló pénzügyi törvény értelmében egy hónaptól egy évig terjedhető elzárással is büntetve lesz. Ebből következik, hogy dohányültetésnél igen elővigyázatosoknak kell lennünk.

Egész Szlovéniában és nálunk Prekmurjában is el van terjedve az a hit, hogy 3 drb. dohány palántát szabad ültetni minden engedély nélkül. Ez nem áll, amennyiben egyetlenegy palántát sem szabad elültetni az illetékes pénzügyi hatóság engedélye nélkül. Ha valakinél találunk ilyen dohány palántákat, azokat a hatósági közegek gyökerestül együtt kivesszik a földből, lemérik, s a súly után lesz megszabva a pénzbüntetés nagysága. Mérlegetés után pedig ezen dohánypalántákat megsemmisítik annyiban, hogy többé nem használhatók dohány gyanánt. Pid: leöntük trágyalével. A pénzbüntetés azelőtt az osztrák törvény szerint lett kimérve, most azonban a szerb büntetőtörvénykönyv 141-ik pontja értelmében. Pénzbüntetés lehetséges 150—1800 dinárig, ezenfelül az ítéleti taksa, s az első esetben 1500 dinár mint megváltása az elzárási büntetésnek. Megismétlődés esetén az elzárás csak akkor változtatható át pénzbüntetésre, ha az első esettől elmulat legfeljebb is egy év. A „Hivatalos Lap”-ban a monopoli igazgatóság figyelmeztet mindenkit, hogy senki nem védelemzheti magát avval, hogy ő nem ismeri a dohány ültetésre vonatkozó előírásokat. Ugyancsak a „Hivatalos Lap” felszólítja a községek bírálta, hogy július hó 20-ig feltétlenül jelentsek be azokat, akik a községben engedély nélkül dohányt ültetnek. Azok a községbírák kik ezt elmulasztják 20—50 dinárig terjedő pénzbüntetéssel és esetleg egy hónapig tartó elzárással lesznek megbüntetve.

Ugyancsak a községbírák lesznek megbüntetve eme büntetéssel, ha július 20-ika után a pénzügyi közegek találják a községben engedély nélkül ültetett dohány palántát.

Vigyázzanak tehát nemcsak azok, akiknek dohány palántájuk van hanem egyszersmind a községbírák is, hogy ezt kellő időben bejelentsek.

Europai cukorrépa termelés. Az idei évben Európa összes államaiban sokkal nagyobb területen vetettek el cukorrépát mint tavaly, s ezért várható, hogy a cukorpiacra az árak lényegesen leszálnak. A hivatalos statisztika a következő:

	1924.	1923.
ezer ha.-ban kifejezve:		
Németország	349	333
Oroszország	300	248
Csehország	287	226
Franciaország	180	150
Lengyelország	175	141
Olaszország	125	93
Spanyolország	100	68
Belgium	85	73
Magyarország	74	48
Románia	59	39
Jugoszlavia	45	29
Svédország	43	43
Dánia	35	30
Bolgária	25	22
Ausztria	18	13
Angolország	10	7
Svájc	1	1
Finnország	1	1

A fölből kitesz Európában eszerint körülbelül 359.000 hektárt. Ha az idő is kedvezni fog a cukorrépának, akkor az idei kampányban a cukorárak lényegesen csökkenésére számíthatunk úgy egész Európában, mint pedig nálunk Jugoszláviában, hol körülbelül a hazai fogyasztáson kívül marad még mintegy 1000 vagon cukor kiszállítás céljaira.

A magyar—jugoszláv közeledés. Daruváry Géza külügyminiszter és Popovics Tihomir délszláv követ között történt jegyzékváltás útján megállapodás jött létre arra nézve, hogy Magyarország és az SHS. királyság július 1-től kezdve a kereskedelmi forgalomban a vámtételek szempontjából kölcsönösen a legnagyobb kedvezményes elbánást biztosítják egymásnak.

A vajdasági földek terméshozama. A vajdasági gazdasági hivatal 1923. évi termési statisztikai adatai szerint a Vajdaságban egy hold földön átlag 967 kilogram buza, 805 kilogram árpa, 840 kilogram rozs, 814 kilogram zab és 1220 kilogram tengeri termett.

Magyar hadikölcsönkötvények kivitele Csehszlovákiába. A cseh-szlovák kormány engedélyt adott arra, hogy 50 millió korona névértékű magyar hadikölcsön Csehszlovákiába bevitelre kerüljön. Budapesti jelentések szerint olyan kötvényekről van szó, amelyek magyar biztosító társaságok tulajdonában vannak. Ezen kiviteli engedély

következtében Budapesten élénk kereslet indult meg hadikölcsönkötvények iránt, amelyek árfolyama néhány napon belül 100—200 százalékkal emelkedett.

Amerika a magyar kölcsönből 10 millió dollárt vesz át. A „MTI” úgy értesül, hogy Teleszki amerikai ajánlatot kapott a kölcsönjegyzésre. Angolország 8 millió fontból annyival kevesebbet vesz át, amennyit Amerika jegyez. A fordulat következtében kedvezőbb a helyzet. Fél millió fontot a cseh-szlovák köztársaság vesz át. Svájc az átvételi árfolyamot 92-ben, a kamatlábat 7 százalékkal állapította meg. Ha Angolország kedvezőbbet kínál, a svájciak is mérséklék azt. „Times” jelenti, hogy Amerika a magyar kölcsönből 10 millió dollárt vesz át.

Gabona árak.

Buza I. oszt.	1200 K
Buza II. „	900 „
Rozs	900 „
Kukorica	900 „
Zab	1000 „
Hajdina	800 „
Köles	1100 „

MINDENNAP

friss fagyalt,
jeges-kávé és
cukrász-
sütemények

a legnagyobb választékban!
Novák Szidónia cukrázdája
M. Sobota.

Eladó egy új ház, mely áll 3 szoba konyha, istálló, pince és sertés ólakból. Nagy udvar, szép kert és 340 klt. telekkel. Bővebb felvilágosításokkal szolgál NOVÁK FERENC, építkezési vállalkozó Murska Sobota.

Legújabb Párisi és Bécsi kalap modellek kalap újdonságok nagy választékban raktáron.

Mindenmely kalapalakítások elvállaltatnak

Gyászkalapok 24 órán belül rendelésre elkészülnek.

Harisnyák-, bluzok-, női- és gyermek kötének, női fehérnemű, függönyök, látyolók, pipere cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

Női kalap 120 Din-tól kezdve kapható.

A. KIRÁLY trgovina
MURSKA SOBOTA
Fő-ter Berger-féle ház.

A cseh sör jó sör!

Ertesitem a n. é. vendéglősöket és kereskedőket, hogy állandóan raktáron tartok hordókban és övegekben, barna és világos elsőrendű cseh sört!

Mindig friss! Olcsó árak!
Pontos kiszolgálás!

KEMÉNY MARKO, vendégfogadó
Hotel-Benkó MURSKA SOBOTA.

Árlejtési hirdetmény

A morávci-i ev. hitközség, 1924. évi július hó 13-án d. u. 2 órakor árlejtést tart, a már meglevő imaház elé építendő torony és templomi feljáró munkálataira. Az ajánlatok, akár az egyes szakmunkákra, úgy mint kőműves, ács, asztalos, bádógos stb. munkákra külön is, vagy az egészre egyben is megtehetők. Előirányzott összeg mintegy 400.000 Dinár. Tégla, kavics, homok, mész és cement, az építőre való feladására bocsátatik, az építőnek az állványokat köteles legmesszebb Murska Sobotába állítani. A tervrajz fentírt határrnapig, naponként d. e. 10 óráig elkészíthető. A hivatalnál betekinthető. Az ajánlatokat zárt borítékban az árlejtés napjának d. e. 10 óráig kell a leírás készíti hivatalnál benyújtani az ajánlattevők az ajánlati összeg 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírral az árverés napján d. e. 10 óráig kötelesek gyűj. pénztárnoknál letétbe helyezni. A gyűlekezeti fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, az árra való tekintet nélkül szabadon válasszon.

Morávci (p. Martijanci v Prekmurju) 26. jun. 1924.

Evangel. Presbiterium.

Eladó

két kat. hold elsőrendű épület-fára alkalmas tehermentes erdő terület, mely a főut mentén fekszik Andorhegy határában. Érdeklődni:

CSÁSZÁR, földbirtokosnál
posta FOKOVCI, IVANOVCI

1. a. amerikai autobenzin
„ motorbenzin
„ motor olajok
„ cylinder olajok
„ nyersolaj
„ gépszírok
karbolineum,
fegyverzsírok stb. stb.

ajánl konkurencia nélküli napi árak mellett a ptuji vagy maribori raktárakból

Slavenska Amerikan-ska Petrolejska družba
Z. O. Z.

központ MARIBOR, Sloven-ska-u. 2. telef. 10